

ЗАСТОСУВАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ КОМП'ЮТЕРІЗОВАНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ВИБОРУ ЛІКУВАЛЬНОЇ ТАКТИКИ І ПРОГНОЗУВАННЯ РИЗИКУ ПРИ ІНФЕКЦІЙНІЙ ПАТОЛОГІЇ

Чемич М. Д., Полов'ян К. С., Піддубна А. І.

Сумський державний університет, Суми, Україна

Мета роботи - створення системи підтримки прийняття рішення (СППР) для вибору лікувальної тактики при гострих кишкових інфекціях (ГКІ), викликаних умовно патогенною мікрофлорою (УПМ), і прогнозування ризику розвитку несприятливих наслідків у осіб з ВІЛ-інфекцією.

Матеріали й методи. Алгоритм навчання СППР ґрунтувався на максимізації їх інформаційної спроможності у процесі машинного навчання з урахуванням перетину класів розпізнавання, що характеризують функціональний стан керованого процесу. Навчальні матриці класів СППР для вибору тактики лікування ГКІ, викликаних УПМ, мали по 30 реалізацій, що склалися з 19 ознак розпізнавання (показники мікробіоценозу кишківника; сироваткові рівні sIg A, IL-1 β і IL-4; ШОЕ, вміст лейкоцитів в периферичній крові; інтегративні показники ендогенної інтоксикації). З метою використання імуногенетичних маркерів у якості прогностичних критеріїв у пацієнтів з ВІЛ-інфекцією був застосований альтернативний послідовний аналіз Вальда. При цьому враховано сироваткові рівні IL-10, TNF- α та носійство поліморфних локусів гена; абсолютна кількість CD4 + Т-лімфоцитів.

Результати. Навчання СППР, адаптованої для вибору оптимальної схеми лікування ГКІ, викликаних УПМ, здійснювалося з допомогою алфавіту чотирьох класів розпізнавання: клас X_1^0 відповідав контрольній групі (клініко-анамнестично здорові донори крові); клас X_2^0 склали пацієнти, у яких була необхідність у проведенні санації ШКТ від УПМ; у клас X_3^0 увійшли особи, у яких був дефіцит мукозної мікрофлори; до класу X_4^0 були віднесені хворі з наростанням мікробного числа УПМ на тлі вираженого дефіциту біфідобактерій і лактобацил.

Перед СППР було поставлено завдання диференційованого вибору лікувальної тактики. Особам, що склали клас X^0_2 , запропоновано призначення колоїдного срібла з розмірами частинок 25 нм концентрацією 10 мг/л по 100 мл тричі на день протягом 5 днів у складі базисної терапії; при належності до класу X^0_3 був рекомендований комбінований пробіотик на тлі базисної терапії; клас X^0_4 – одночасне призначення колоїдного срібла, комбінованого пробіотика і загальноприйнятих препаратів. На етапі іспиту на підставі введених лікарем ознак розпізнавання, СППР здійснювала розрахунок параметрів критерію Кульбака для кожного випадку з наступним визначенням належності заданим класам.

При прогнозуванні небажаних наслідків у ВІЛ-інфікованих встановлено, що достовірними модуляторами розвитку важких уражень ЦНС є носійство мінорного генотипу гена IL-10, гетерозиготного варіанту TNF- α , а також високі рівні відповідних цитокінів на тлі вираженого імунодефіциту. Прогностичний коефіцієнт (ПК) зазначених параметрів складає -15,32, що відповідає >95 % реалізації прогнозу розвитку органічних уражень ЦНС в особи з ВІЛ. Найбільш несприятливими показниками щодо ризику легеневих форм туберкульозу можна вважати поєднання гетерозиготного варіанту гена IL-10, гомозиготного за основним алелем варіанту гена TNF- α , сироваткові рівні IL-10 ($\geq 10,0$ пг/мл) і TNF- α ($\geq 1,0$ пг/мл), кількість Т-хелперів (≤ 200 клітин/мкл). При ПК = -15,12, ступінь ймовірності безпомилкового прогнозу (СВБП) - >95 %. Прогностичне значення факторів ризику позалегевих форм туберкульозу у хворих на ВІЛ-інфекцію у цілому аналогічне модуляторам туберкульозу легень: носійство С/А генотипу IL-10, G/G TNF- α , високі рівні даних цитокінів на тлі вираженої імуносупресії (ПК = -11,32, СВБП >90 %). Реалізації прогнозу розвитку герпесвірусних інфекцій у >90 % випадків відповідає поєднанню гомозиготного за основним алелем варіанту гена IL-10 і гетерозиготного TNF- α з високим рівнем продукції цитокінів і низькими значеннями CD4+ клітин (ПК = -10,26).

Висновок. Використання СППР дозволяє підвищити ефективність вибору схеми лікування при ГКІ, викликаних УПМ, а також прогнозувати ризик розвитку опортуністичних інфекцій у ВІЛ-інфікованих осіб.

Чемич М. Д. Застосування іноваційних комп'ютеризованих систем для вибору лікувальної тактики і прогнозування ризику при інфекційній патології / М. Д. Чемич, К. С. Полов'ян, А. І. Піддубна // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 90-річчю кафедри інфекційних хвороб Харківського національного медичного університету "Актуальні питання парентеральних інфекцій", м. Харків. – 2013 – С. 122-124.